

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **P. B.**
X
zastoupen advokátem JUDr. Josefem Pitnerem
Krátká 143, 686 01 Uherské Hradiště

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 9. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 24. 9. 2024, č. j. X, se *ruší* a věc se *vrací* žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je *povinna* zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3 146 Kč do 30 (třiceti) dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho advokáta JUDr. Josefa Pitnera.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalovaná v námitkovém řízení zamítla žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu. Podle posudku Institutu pro posuzování zdravotního stavu vyhotoveného pro námitkové řízení totiž nebyl invalidní. Soud zkoumal, zda tento závěr žalované ob stojí. A na základě posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí zjistil, že tomu tak není.

Pracovní schopnost žalobce poklesla o 40 %, což odpovídá prvnímu stupni invalidity. Proto soud rozhodnutí žalované zrušil a vrátil jí věc k dalšímu řízení.

II. Rozhodnutí žalované a související skutkové okolnosti věci

2. Žalovaná rozhodnutím ze dne 5. 6. 2024, č. j. X1, přiznala žalobci od 2. 6. 2024 invalidní důchod pro invaliditu I. stupně („prvostupňové rozhodnutí“). Podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu („IPZS“) ze dne 17. 5. 2024 („první posudek“) pracovní schopnost žalobce poklesla o 35 %, tj. v míře, která odpovídá invaliditě I. stupně.
3. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti první posudek označuje zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII (postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu E (dorzopatie a spondylopatie), položce 1c (bolestivý syndrom páteře se středně těžkým funkčním postižením) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity („vyhláška“). Vyháška pro tuto položku stanoví míru poklesu pracovní schopnosti 30 až 40 %. První posudek ji stanovil ve výši 35 %.
4. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí námitky. V námitkovém řízení proběhlo nové posouzení jeho zdravotního stavu, které opět provedl IPZS. Ten vydal nový posudek o invaliditě dne 6. 9. 2024 („druhý posudek“). Stanovil jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce zdravotní postižení z téže kapitoly a oddílu přílohy k vyhlášce jako první posudek, ale zvolil položku 1b (bolestivý syndrom páteře s lehkým funkčním postižením). Vyháška pro tuto položku stanoví míru poklesu pracovní schopnosti 10 až 20 %. Druhý posudek ji stanovil ve výši 20 %. První posudek byl podle druhého posudku nadhodnocený. Dopad na funkci osového skeletu a pohybového aparátu nedosahuje závažnosti, která by odůvodňovala invaliditu I. stupně.
5. Žalovaná na základě druhého posudku svým rozhodnutím ze dne 24. 9. 2024, č. j. X („rozhodnutí žalované“), změnila prvostupňové rozhodnutí tak, že se žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu zamítá (výrok I.). Současně od 6. 11. 2024 odňala žalobci invalidní důchod vyplácený od 2. 6. 2024 na základě prvostupňového rozhodnutí.

III. Žaloba a vyjádření žalované

6. Žalobce namítá, že se druhý posudek opírá pouze o dostupnou lékařskou dokumentaci, aniž by ho lékař osobně vyšetřil. Jeho zdravotní stav dostatečně neobjektivizoval. Žalobce předložil důkazy o léčebném pobytu v lázních a lékařské zprávy, které potvrzují jeho obtíže. Nemůže dlouhodobě sedět či chodit. Musí často močit. Bolesti mu vystřelují do nohou. Čelí omezením při běžné sebeobsluze. Přesto se pokusil pracovat v chráněné dílně, ale i lehká práce v call centru vedla ke zhoršení jeho stavu. Pracoval pouze 20 dní na zkrácený úvazek. Bolest mu znemožnila pokračovat. Dodržuje doporučenou léčbu, pravidelně cvičí, dochází na fyzioterapii, ale jeho stav se nezlepšuje.
7. Žalobce dále uvádí, že invaliditu neurčuje pouze diagnóza, ale především funkční dopad zdravotního stavu na pracovní schopnost. Pro správné posouzení je nutné důkladně zjistit zdravotní stav a jeho dopad na pracovní možnosti, což podle žalobce z druhého posudku neplyne. Lékař IPZS neměl dostatek informací k objektivnímu posouzení, protože žalobce nevyšetřil. Žalobce proto žádá přezkoumání svého zdravotního stavu. Rozhodnutí žalované se opírá o neúplně zjištěný skutkový stav.

8. **Žalovaná** v reakci na žalobu tvrdí, že vždy posuzuje nárok na dávku důchodového pojištění podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem podle posudku lékaře IPZS. Jedná se o odbornou otázku vyžadující znalosti v medicíně a posudkovém lékařství. Rozhodnutí žalované tu vychází z druhého posudku. V závěru svého vyjádření žalované navrhla důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí („posudková komise“), která posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení soudního.

IV. Zadání třetího posudku

9. Jak žalovaná správně předvíдалa, soud požádal posudkovou komisi o nové posouzení zdravotního stavu (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). Posudková komise svůj posudek vyhotovila dne 6. 5. 2025 („třetí posudek“; k jeho obsahu blíže viz část V. níže). Třetí posudek posudková komise zaslala i žalobci. Žalované ho poté zprostředkoval soud. Obě strany sporu ho tedy měly k dispozici před jednáním, které soud nařídil na 28. 5. 2025.

V. Jednání před krajským soudem a provedení třetího posudku k důkazu

10. Dne 28. 5. 2025 se u soudu ve věci konalo jednání. Obě strany se z něj omluvily a souhlasily s projednáním věci v jejich nepřítomnosti.
11. Soud poté přistoupil k dokazování a provedl k důkazu třetí posudek. Posudková komise se skládala z předsedy MUDr. V. L. a neuroložky MUDr. J. K. Žalobce se jednání posudkové komise zúčastnil. Přítomná neuroložka ho vyšetřila. Posudková komise měla k dispozici spis soudu včetně rozhodnutí, žaloby a lékařských podkladů doložených žalobcem k žalobě i posudkové spisy k prvostupňovému i námitkovému řízení, které obsahovaly lékařské nálezy.
12. V posudkovém hodnocení posudková komise konstatuje, že žalobce absolvoval střední odborné učiliště strojírenské s maturitou. V průběhu svého pracovního života vykonával různorodé profese – pracoval jako mechanik, seřizovač, skladník, dělník, řidič i prodavač. V letech 2021 až 2024 byl řidičem společnosti ČSAD BUS Uherské Hradiště a.s. V tomto zaměstnání byl od května 2023 do června 2024 v pracovní neschopnosti z důvodu onemocnění meziobratlových plotének v oblasti bederní páteře. Krátce nato, v červenci 2024, pracoval u firmy Axxel investment s.r.o. Ale pracovní poměr trval pouze necelý měsíc. Od té doby je bez zaměstnání.
13. Zdravotní stav žalobce je dlouhodobě nepříznivý a charakterizují ho především bolesti zad, které vycházejí z vícečetného postižení páteře. Dominují bolesti v oblasti bederní páteře a levé hýždě, které se zhoršují při fyzické námaze. Při delší chůzi (cca 30 minut) se objevuje brnění v dolní části zad a levé dolní končetině. Vyšetření magnetickou rezonancí a počítačovou tomografií potvrdila výhřezy meziobratlových plotének v oblasti krční (C4–C7) i bederní páteře (zejména L4/5), těžké degenerativní změny páteřního skeletu, artrózu nosných kloubů a zúžení páteřního kanálu, které může vést k útlaku nervových kořenů.
14. Neurologické vyšetření neprokázalo ochrnutí ani výrazné poruchy hybnosti. Nicméně pohyblivost páteře má žalobce výrazně omezenou, zejména v oblasti krční a bederní. Žalobce dokáže samostatně chodit bez opory. Zvládá stát na patách i špičkách, ale při delší zátěži dochází ke zhoršení obtíží. Citlivost v oblasti levé dolní končetiny má sníženou. Na

horních končetinách nejsou známky ochrnutí ani výraznější kloubní postižení. Funkce srdce, plic a trávicího systému jsou stabilizované. Žalobce netrpí inkontinencí.

15. Z důvodu popsaného zdravotního stavu je nutné dodržovat přísná režimová opatření – žalobce nesmí vykonávat fyzicky náročnou práci, zvedat těžká břemena, pracovat v nepřírodných polohách ani dlouhodobě setrávat v sedě. Není proto pro něj vhodné vykonávat administrativní práci. Nedodržení těchto omezení by mohlo vést ke zhoršení zdravotního stavu, včetně rizika neurologických komplikací.
16. Na základě komplexního posouzení zdravotního stavu stanovila posudková komise invaliditu I. stupně. Důvodem je středně těžké funkční postižení páteře, které vedlo k poklesu pracovní schopnosti o 40 %. Posudková komise použila stejnou položku jako první posudek. Stav žalobce je dlouhodobě nepříznivý ve smyslu zákona o důchodovém pojištění. Invalidita trvá a posudek je platný do 31. 12. 2028. Ve výroku a odůvodnění posudku posudková komise uvedla, že žalobce byl k datu vydání rozhodnutí žalované invalidní v I. stupni.
17. Další důkazy soud neprováděl. Po závěrečných návrzích a krátkém přerušení vyhlásil rozsudek.

VI. Posouzení věci

18. Žaloba je důvodná.
19. Právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu III. stupně.
20. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na *odborném lékařském posouzení*. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje posudková komise, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku okresní správy sociálního zabezpečení. *Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti*. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 soudního řádu správního). S ohledem na jeho mimořádný význam *bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb*, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat.
21. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Především s těmi, které posuzovaný namítá. Kromě toho musí posudková komise své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod ve dvouinstančním řízení, podléhá zejména její rozhodnutí v námitkovém řízení požadavkům na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43). Jsou-li v posudkových hodnoceních zdravotního stavu rozpory, může je krajský soud v rámci zjišťování skutkového stavu řešit i porovnáním

tzv. srovnávacího posudku posudkové komise (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013-22).

22. Soud vyhodnotil zjištěný skutkový stav na základě třetího posudku. Má všechny formální náležitosti podle § 7 vyhlášky. Posudková komise zasedala v řádném složení za splnění procesních požadavků stanovených právní úpravou. Podle soudu tedy třetí posudek ve znění jeho doplnění nemá formální vady.
23. Ohledně úplnosti předloženého posudku soud uvádí, že posudková komise vycházela ze všech dostupných lékařských zpráv, včetně několika zpráv vzniklých po vydání rozhodnutí žalované, které se ale týkaly zdravotního stavu v době jejího rozhodování. Posudková komise hodnotila všechna relevantní zdravotní postižení žalobce. *Žalobce také vyšetřila, díky čemuž třetí posudek plní kritérium přesvědčivosti.* Soud nemá pochybnosti o tomto nejaktuálnějším posouzení zdravotního stavu žalobce.
24. Soud proto vycházel ze třetího posudku jako ze stěžejního důkazu v otázce invalidity žalobce, resp. jejího stupně. *Z provedeného dokazování v soudním řízení správním* (viz body 11 až 16 výše) *vyplývalo, že pracovní schopnost žalobce již v době rozhodnutí žalované poklesla o 40 %.* Pokles jeho pracovní schopnosti tedy odpovídal invaliditě I. stupně [viz § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění]. Rozhodnutí žalované tedy stojí na nesprávně zjištěném skutkovém stavu.
25. Žalobní námitky jsou proto důvodné.

VII. Závěr a náklady řízení

26. Žalovaná dostatečně a řádně nezjistila skutkový stav. Soud proto výrokem I. tohoto rozsudku rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Žalovaná v něm zahrne třetí posudek mezi podklady pro nové rozhodnutí (§ 78 odst. 6 soudního řádu správního).
27. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 soudního řádu správního. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalované. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalované povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 3 146 Kč k rukám jeho zástupce.
28. Zástupce žalobce učinil dva úkony právní služby: převzetí a příprava zastoupení s podáním žaloby [§ 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu].
29. Podle přechodného ustanovení čl. II vyhlášky č. 258/2024 Sb., kterou se mění advokátní tarif za právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky přísluší advokátovi odměna podle advokátního tarifu ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky. Za každý z výše uvedených úkonů tedy zástupci žalobce náleží po 1 000 Kč [tarifní hodnota jednoho úkonu totiž v tomto případě přede dnem účinnosti vyhlášky č. 258/2024 Sb. činila v souladu s § 9 odst. 2 advokátního tarifu 5 000 Kč a podle § 7 bodu 3 tak sazba mimosmluvní odměny činila právě 1 000 Kč za jeden úkon právní služby]. K tomu je třeba připočíst dva režijní paušály po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu ve znění přede dnem účinnosti vyhlášky č. 258/2024 Sb.).

30. Základní sazba odměny zástupce žalobce tedy celkově činí 2 600 Kč. Zástupce žalobce také doložil, že je plátcem DPH, kterou je proto nutné k uvedené částce připočíst konkrétně ve výši 546 Kč (21 % z 2 600 Kč).
31. Celkem tedy za právní zastoupení žalovaný musí žalobci na nákladech řízení nahradit 3 146 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho advokáta JUDr. Josefa Pitnera.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 28. května 2025

Martin Kopa v. r.
samosoudce